

Viðmerking:

Henning Jacobsen aftur í starvið

– spurningur um rættferð ella órættvís

Tann 18. december var ein dagur, sum aðrir, og hevði sínar gleðir og sorgir og síni fingamerki. Eitt nú fylti Ingálvur av Reyni henda dag-in. Okkara størsta talent sum tekari, málari og sangari. Umframt at vera eitt edeligt menniska, sum tú altíð ert glaður fyri at hitta – eins og Eivind Wilhelm, gamli bispur – og sum tú hvørja ferð fert ríki frá.

Hesin 18. desember varð ein lagnadagur fyri Henning Jacobsen og LV – stovnin. Henning bleiv bændur til fundar í Tinganesi. Sum leikur fór og samrøðan leið, segði landsstýrismaðurin: Tú ert uppsagdur og fært uppsagnarskrivið skjótast til ber.

Teir í vinnuálastýrinum høvdu roynt at skriva uppsøgnina, men dugdu onkusvegna ikki, og høvdu eyðsæð brúk fyri hjálpar øðrum, og tí kom skemdar-skrivið ikki fyrr enn eftir gleðihátíðina. (So Søren Kierkegaard, sig ikki at "forventningens glæde" altíð er tann besta.)

Grundin fyri uppsøgnini var eingin, uttan okkurt um at starvið var spart burtur – fordampað – av rationaliserings- og sparingarorsøkum. Um sparringarnar er at siga, at tær eru ringar at fáa eygað á, tí Henning fær fulla lón fyri einki at gera í fleiri ár, umframt hvat ein mogulig tænastumannasak kann forá til.

Ratio betýðir fornuft, og her man vera upphaf minni at koma eftir, soleiðis at koyra ein av okkara bestu tænastumønnum frá, sum bæði er dugnaligur og dugir sitt fak. Hetta kann ikki vera í slekt við nakra fornuft. Tað skilja øll. Undan kanska tann kaldi ófættarármur, sum kemur úr Tinganesi í hesum døgum.

Ófættan

Tað brýtur nú í bæði borð í lötuni. Samgongan, sum sá ljósið, er tianverri tyðiliga viknað. Fólkaflokkshovdingarnir – hóast greitt ávaraðir – sáðu vind og heysta nú storm og fráfali. Ein yvirbókhaldari á Strandferðsluni skrivur í einum amatør-kendum lesarabrevi, at hann als ikki er amatør (kann tað sigast betur?). Og ein blaðmaður á Dagblaðnum, sum helst hevur tað lítil koyrikortið, er blivin cheffideologur fyri samgonguna, bara tí at hann er stórframleiðari av godfather-farvillubotum og dugir at strúka einum ávisum riddara við hárinum (!).

Og tá ið so fólk um dag-

arnar ringja úr hinum norðurlöndunum og spyrja um tað er satt, tað tey frætta um herferðina móti LV og Henningi, sum tey kenna og virða, tá kennist skommín sum búldur oman á sær!

Mong sjálvsstýrisinnáð fólk hava nú um dagarnar steðgað mærla á og sagt: er hetta tað, sum vit kunnu vænta okkum í einum komandi fullveldi, so atkvøði eg nei! (men tað er kanska júst ætlanin hjá okrum í samgonguni—)

Órættvís

Allar tjóðir og lond hava sínar háttir og stundir og sínar skemblemblittir. Frakland hevur sína Dreyfus-gölu. Alfred Dreyfus (1859-1935), (fú útaltast fy, og tað er nokk tann mildasta meðalvarping tú finnur, tað ið talan er um Tinganes í hesum døgum), hann var heryrmaður og jodi, sum bleiv órættvíst útspiltur og koyrdur frá, og endaði í fleiri ár á Cayenne, fronsku djævlaoygni. Men samvitska fólksins – henda gud-givna innvortis afturundir-greitt sinnisins – tók onkusvegna at mala. Emile Zola skrivaði sitt kenda opna bræv til forsetan: "J'accuse" – Eg ákæri!, og onnur tóku undir við mótmælinum.

Fyri at gera stutt av. Fólkaviljin gjørdi vart við seg. Útspillingin bleiv avdúkað og fekk sína uppi-bornu lón. Dreyfus bleiv reinsaður, og hóast niðurundirkominn av víðferðini, livdi hann mong ár eftir tað.

Ja, ja, eg veit væl at Hoyvíkshólmur og Nólsoyggjarnir ikki eru nakrar djævlaoyggjar sum so, at hyggja yvir á. Men soleiðis órættvíst at verða ærmeiddur og gjørdur virkisleysur á besta aldri, tað man niva dygt eins og vælmeint samkensla frá øðrum fólki saktans kann sviða enn verri, enn tann kalda foraktin frá teim skaðfróu. Og teimum sleppur ein so ikki undan.

Nú, hinir gomlu -

Ætlanin við greinini var upprunaliga, at spyrja okkara embætisfólk og stovnsleiðarar, sum finnast á blaðsíðu 124 og 125 í almannakannan hjá H. N. Jacobsens bókahandi, hesi einfaldu orð:

"Kunnu tit liva við og virka undir, at okkur hinis landsstýrismaður í morgin ein annan dag tveitir tykkum til hús, og at starvið er burturbrent. Vekk. Fordampað! Ja, hava tit forstaðir spurningin: "Til hús, Einki at takka fyri-. Farvæl", ÚT!

Landsbókavørðurin hevur við vælvaldum orðum meldað út. Og tað var gott. Eingin tjóð, sum bara hellir til tað um lond so hávirða skandinaviska demokratið, kann liva við at tilkúð tryggjandi viðurskipti valda, og kanska at beinleiðis ræðsla ræður í ábyrgdarstørvum landsins.

Jú – "hóast vit bæði eru fáir og smáir, so kunnu vit tó roynast háir" – , sum eitt av skaldum okkara tekur til.

Mikkjal Helmsdal og Johan Djurhuus voru kempurnar í føroyskari landssumsiting í 40 ár (líka leingi sum Dávid var kongur í Israel).

Tá ið Johan so legði frá sær fyri 11 árum síðani spratt úr fótafari hansara eini 5-6 kongariki, sum øll vóru viðgjørd við vakstrarhormonum. Mikkjal fór stutt eftir, og fyri hann kom (bara) Henning Jacobsen.

Tíðirnar vóru ótryggar, so Henning gjørdi skjótt av. Vant róðrið í borðið og tryr seg í segði. Isað varð niður meistarliga, til skútan kom inn á kyrri vatn. Tó soleiðis, at bæði landsvegir og brýr eru brúklig enn, og enná verður bót um sjónskastu blóðblettir á kervinum, eitt nú Undir Valaknúkum og á Gøtueiði.

Eitt valdramanna líð kemur hvønn morgun úr Norðoyggjum fyri dag á veg til høvuðsstaðin. Anfinn av Viðareidi og Heini á Gili úr Kunoy, Eyðun Klavsvík koma Karstin, Eyðun, Jógván og Vilhelm. Ein av Gørdum, annar av Biskupsstøð og okkur av Oljufjallinum. Og Rúna – ein rósa blant tornir – er ikki aftast í koini við kós móti Prytanion.

Tey koyra trygt eftir høvuðsvegnum, tí á hálfari nátt hava menn frá LV verið úti og kannað háiku og kava. Og tá ið hetta tignarlaga líðið fer í heita bílin, eru vegirnir sum eitt hólvað breitt. (Um tey kenna seg líka viss í, hvat Strandferðslan hevur í kvittanini frá degi til dags, kunnu tey sjálvi siga frá).

Tey omanfyri nevndu kongarikini eftir Jóhan

Djurhuus nørast væl á nátt. Svølpast upp sum kvíðin súgv í niðu, og uttan at nakað annað hendir enn, at okkur forkolaður og sinnisrørdur fyrispurningur (bestilur ella avtalaður?) kemur frá okrum fólkafloksmanni á tingi, um hvussu almennu størvini fjølga. At gera nakað meira við málið enn tað, er hvørki hugur ella orka til.

Og Henning fekk sekkin, ístaðin fyri at fáa tann fyrsta føroyska riddarakrossin, meðan hinir vakstrarfúsu valdsharrarnir dusa sær tryggir í maktarinnar søtu sælu.

Tíðin rennur -

Bertel Dahlgaard (1887-1972) fólkatingslimur í 41 ár og ráðharri í fleiri stjórn-um, sigu einastaðni: "Politisk testament": "Kun fá politikere sætter sig dybere spor ind i fremtiden. Politikere er nuets børn. Vandene lukker sig hurtigt efter dem. En politiker skal være tilfreds, hvis han i det æremål, der er beskåret ham, har bidraget en kende til større retfærdighed i det menneskelige samliv".

Og satt er tað. Ótrúðligt, sum eitt nú okkara løgmenn og landsstýrismenn eru skjótt úti av áhugaleikpalli landsins, og eingin spyr eftir teimum meir. Tú sært teir í býnum ella í handlum fylla sína kurv, sum vit onnur, við vorum: mjólk, livurpostei, osti og dósamat. Betala og fara so legghallir, við plastikkposanum í aðrari hordini og einum fransk-breyði undir hinari, út í bilin. Og eingin hvorki hyggur ella heilsar, ella spyr um hvat teir halda um hatta ella hitt. Burturi eru allir tráspyrjararnir, allir naggjararnir og allir maktelskarnir, -dyrkarnir og -eltarnir í livsins og dagsins streymi av líkaseli --!

Náttin kemur -

Tei er tað rætt at bota um feilir og fóll, meðan tíð er, harri logmaður. Og vera ein maður, sum verður minstur sum tann, sum frandi rættferð og ikki órættvís móti teim, sum framdu valaverk. Føroya fólk og tjóð at gagni.

Hava tit skilt boðskapin? Tað var bæði lagt og ónt at behandla Henning Jacobsen soleiðis, og bótast kann bara um hesa blóðskeivu víðgjørd við at biðja um umbering, og so seta hann aftur í starvið!

Arnstein Niclasen
27.01.99

Landsstovnar

Telefonnummar, leiðarar, formenn og bústaður

undir Løgmannsskrivstovu:

Landsfólkavirilið 317530 Yviri við Strond 19, Tórshavn
Skrásetingareftirlitið 314763 N. Winthersgøta 7, Tórshavn

undir Figgjarmálastýrinum:

Føroya Gjaldstova 314660 Leif Abrahamsen, E. Jarlsgøta, Tórshavn
Hagstovan 314636 Bjarni Olsen, Lützenstrøð 4, Tórshavn
Lønardeildin 352022 Torbjørn Mikkelsen og Óli Heinesen, Yviri við Strond, Tórshavn

undir Fiskimálastýrinum:

Fiskirannsóknarstovan 315092 Hjalti í Jákupstovu, Nótatún, Tórshavn
Fiskiveiðieftirlitið 311065 Elmar Højgaard, Yviri við Strond 8, Tórshavn
Lønjavningargrunnurin 311375 Hildibjartur Johansen, Hoyvíksvegur 72, Tórshavn
Sjónvinnufyriritingin 313669 Eyðun Berth Jacobsen, J. Broncksgøta 5, Tórshavn

undir Vinnuálastýrinum:

Arbeidsetirlitið 317811 Eli Davidsen, Fútalag 1b, Tórshavn
Bileftirlitið 314646 Jákup Jacobsen, Hoyvíksvegur 57, Tórshavn
Búnaðardepilin 421300 Peder Th. Haahr, Kollafirði
Ferðaráð Føroya 316055 Annika Joensen, Gongin, Tórshavn
Fiskaaling P/f 422295 Simun Joensen, Við Air
Fjarskiptiseftirlitið 316020 Jógván Thomsen, Skálatrøð, Tórshavn
Føroya Jarðarráð 311180 Jóannes Dalsgarð, R. C. Effersøesg. 1, Tórshavn

Føroya Tele 311433 Andras Róin, Tinghúsvetur 3, Tórshavn
Heilsufr. Starvstova 315300 Jón Højgaard, Kollafirði
Ídnaðargrunnur Føroya 312794 Ólavur Arge, Hoyvíksvegur 51, Tórshavn

Kappingarráðið 320369 Kristin Balle, Skálatrøð, Tórshavn
Landsfjórakleknin 421311 Bjørn Harlou, Kollafirði
Landsverkfrøðingurin 311333 Henning Jacobsen, Tinghúsvetur 5, Tórshavn

Matrikulstovan 314544 Óssur A. Midjord, J. Broncksgøta 27, Tórshavn
Menningarstovan 313028 Kjartan Kristiansen, Hoyvíksvegur 51, Tórshavn

Oljufyriritingin 311944 Heralvur Joensen, Debesartrøð, Tórshavn
Postverk Føroya 311007 Bergur í Garði, Óðinsheidd 2, Tórshavn
Radioeftirlitið 318335 Ejlir Johannesen, Skálatrøð, Tórshavn
Ráðið fyri Ferðslut. 310204 Jón Kragstein, Yviri við Strond 21, Tórshavn

Rúsdrekkasalan 314277 Dagmar Joensen, Hoyvíksvegur 51, Tórshavn
Skógrokt Landsins 310922 Tróndur Leivsson, Hvítanesvegur 3, Hoyvík

Strandfaraskip Lands. 314550 Reidar Nónfjall, Yviri við Strond 6, Tórshavn
TK-stovan 317366 Martin Jacobsen, N. Finsengøta 37, Tórshavn

undir Undirvísing- og mentamálastýrinum:

Filmsetirlitið 317344 Hjórdis Trond, N. Finseng. 46, Tórshavn
Fróðskapars. Føroya 315302 Arne Norrevang, Handan 4.5, Tórshavn
Før. Forminissavni 310700 Arne Torsteinsson, Kúrdalsv., Hoyvík
Føroya Handilsskúli 317177 Ragnar Magnussen, Marknagilsv. 77, Tórshavn

Føroya Landsbókasavn 311626 Martin Nass, J. C. Svabosg. 16, Tórshavn
Før. Landskjalasavn 316677 J. Dalsgaard (i farloyvi), Debesartrøð, Tórshavn

Føroya Læraraskúli 313501 Pauli Nielsen, á Frælsinum 20, Tórshavn
Føroya Lærráð 316666 Jógván Hammer, Falkavegur 6, Tórshavn
Før. Náttúrgrúpasavn 312306 Dorete Bloch, Debesartrøð, Tórshavn
Føroya Sjomanskúli 311749 Daniel Johan Poulsen, Nótatún, Tórshavn
Føroya Skúlabókgar. 316100 Heðin M. Klein, Hoyvíksvegur 40, Tórshavn

Handilsskúlin 444900 Elsa Maria Holm Olsen, Kambsdalur, Fuglafirði
á Kambsdali 456128 Póle Mikkelsen, Garðavegur 11, Klaksvík

Klaksv. Sjomanskúli 318825 Petur Simonsen, Hoyvíksv. 72, Tórshavn
Landsmíðastøðin fyri 312661 Gordon J. Højgaard, undir Kráku-gjøgv 5, Tórshavn
undirvísingarambóð Maskinmeistaraskúlin

Miðnámsskúlin í Vági 373622 Ole Laursen, Vági
Sjónvarp Føroya 315520 Tróndur Djurhuus, M. A. Winthersgøta, Tórshavn

Studentaskúli Føroya 312973 Mads A. Winther, Hoydalar, Hoyvík
og HF-skeið 444024 Sámál í Skorini, Kambsdalur, Fuglafirði
Studentaskúlin á Kambsdali og HF-skeið 315666 Jógván Jespersen, Nórðari Ringv. Tórshavn

undir Almanna- og heilsumálastýrinum:

Almannastovan 315480 Jóan Hendrik Svabo Samuelsen, J. Broncksg. 27, Tórshavn
Blákrössheimið 315575 Sólberg Dulavik, Lynggøta 10, Tórshavn

Deildin fyri arbeiðs- og almannaheilsu 316696 Pál Weihe, Sigmundargøta 5, Tórshavn
Føroya Kærustovnur 320585 Tommy Petersen, Skálatrøð 20, Tórshavn
Heilbrigðið 318160 Ingi Mohr, Yviri við Strond 21, Tórshavn
Heimaroktin 317240 Eyðna Háberg, Sigmundargøta 5, Tórshavn
Húsalánsgrunnurin 314583 Jóannes Dalsgarð, Hoyvíksvegur 72, Tórshavn

Hvildarheimið Naina 311840 Katrin Dahl, Gundadahl 7, Tórshavn
Klakksvikar Sjúkrahús 455463 Svanhild Isaksen, Klaksvík
Landsapotekarnir 317137 Heri Mørkøre, M. A. Winthersg. 4 Tórshavn
Landsjúkrahúsið 313540 Jákup Mørkøre, J. C. Svabosg. Tórshavn
Suðuroyar Sjúkrahús 371133 Ronnie Midjord, Tvøroyri